

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Secundus In Octo Libros Physicorum Aristotelis

Crespin, François

Bruxellæ, 1652

IV. An anima rationalis, materia prima, partes integrantes, & modi
substantiales habeant subsistentiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95369)

D V B I V M I V.

An anima rationalis, materia prima, partes integrantes, & modi substantiales habeant subsistentiam.

R E S O L U T I O I.

Iuxta sententiam admittentem Subsistentiam positivam.

1^a Pars Problematis.

CXXV. **D**ico 1°. anima rationalis, & materia prima, tam in compositione, quam extra, habent Subsistentiam partialem sibi propriam: est Paludani in 3. Dist. 2. q. 1. Ferrar. 2. contra gentes cap. 68. Suarez Metaph. Disp. 34. Sect. 5. Ragusæ 3. p. q. 4. art. 1°. Rubi Phyl. Tract 1°. q. 4. Murcia 1°. Phyl. Disp. 6. q. 2^a. Hurt. Phyl. Disp. 2. Sect. 7. Oviedo Metaph. Cont. 6. p. 4. Comptoni, &c. contra Vasques infensissimum hostem subsistentiarum partialium, Albertinum, De Lugo, Arriagam, &c.

CXXVI. Probat 1° P. Oviedus; Verbum fuit unitum animæ, & materiæ humanitatis Christi, per partiales uniones, ut constat ex triduo mortis Christi; ergo materia & forma habent partiales subsistentias; quia non ex alio capite inferimus naturam esse capace[m] subsistentiæ, nisi quia Verbum fuit unitum naturæ, quod fuit unitum etiam animæ separatæ; de materia prima (inquit) à paritate animæ eadem conclusio sufficienter probatur. Verum

CXXVII. Respondeo concessio toto antecedente, negando consequentiam: si enim dicamus cum P. Oviedo subsistentiam esse terminum substantialem, & non basim, dico animam rationalem & materiam primam, tam posse naturaliter existere sine subsistentia partiali, quam sine invicem, licet non dicant repugnantiam ad hoc, ut illam habeant, sicut non dicunt repugnantiam naturalem ad hoc, ut naturaliter se mutuo informant; quod verò anima manserit unita Verbo in statu separationis, ex necessitate animæ non est factum, sed ex gratuita Dei voluntate.

CXXVIII. Nec rectè P. Poncius 3ª parte, Disp. 18ª dicit, nos ideo colligere humanitatem habere Personalitatem propriam, quia completur de facto per personalitatem Verbi; nam ex eo tantum colligimus illam esse realiter ab humanitate distinctam, & humanitatem posse illam habere; non verò actu habere: ex quo ulterius patet ad argumentum P. Telles, quod p. 3^a in Metaph. Disp. 56^a. sæpius repetit: nempe, *Quod potest assumi ad subsistentiam Verbi, debet habere propriam subsistentiam*; non enim debet illam habere, sed sufficit quod illam habere possit, ut constabit infra de accidente, quod dicemus à Verbo assumi posse: & patet à simili ex materia prima, quæ ut possit à forma informari, non debet aliam habere formam; sed sufficit, quod illam habere possit: hinc ad id quod paulò infra subdit, creationem esse rerum subsistentium, clarè etiam patet, videlicet, creationem esse rerum per se & seorsim à subjecto educationis naturaliter subsistentium.

CXXIX. Probat 2°, ulterius uterque; animæ subsistentia non repugnat cum unione ad mate-

riam; ergo anima potest terminari eadem subsistentiâ, dum est unita, & dum est separata, & e contra.

CXXX. Respondeo concedendo totum, quia per hoc non convincitur habere subsistentiam partialem, sed talem, quæ non pugnet cum unione ad materiam, quod non negabunt nostri Adversarii. Quare aliter

CXXXI. Probatur conclusio, quia id omnino conformius est existentie ipsius naturæ, ergo, &c. Probatur consequentia, quia subsistentia sequitur naturæ existentiam; sed naturæ existentia, vel est incompleta (si natura partialis), vel completa (si totalis) ex duabus partialibus existentis, quæ se mutuo complent; ergo subsistentia, vel est incompleta (si existentia partialis), vel completa (si existentia totalis) ex duabus partialibus subsistentis, quæ se mutuo complent: minor patet ex dictis Disputatione 2^a. Dubio 4°. Probatur maior, quia sicut existentia complet naturam in esse, ita subsistentia complet naturam in existere, ergo, &c.

CXXXII. Confirmatur, alioqui materia prima v. g. vel subsisteret per subsistentiam ipsius formæ, vel per unam utriusque indivisibilem: non 1um, quia sicut forma est natura incompleta, ita & ipsius subsistentia est incompleta, alioqui ei proportionata non esset; unde totum numquam completè & totum subsisteret, sed incompletè dumtaxat & pars ejus, quod est absurdum: deinde, sicut existentia formæ petit compleri per existentiam materiæ, ita & subsistentia formæ per subsistentiam materiæ, quod alioqui non fieret: non etiam 2um, quia illa est completa & incomplebilis per subsistentiam formæ, contra exigentiam subsistentiæ materiæ, quæ petit compleri per subsistentiam formæ, sicut ipsius existentia per existentiam formæ, ut jam dictum est; & alioqui subsistentia non sequeretur naturæ existentiam, quæ in materia permanens est & incompleta, ut Disp. 2^a. Dub. 3. & 4°. probatum est; quidni & subsistentia? qualis, non esset, ut patet. Neque his obstat Aug. lib. de Eccles. Dogmatibus. cap. 16. ubi dicit *solum hominem habere animam sustentativam, animalium verò animas non esse sustentativas*; quia intelligi debet de sustentativitate per se & seorsim naturaliter à subjecto educationis, quæ soli animæ hominis convenit; unde patet ad D. Thomam, qui 1. p. q. 75. art. 3°. locum istum pro sua sententia citat.

CXXXIII. Objicies ex P. Vasques: non dantur in eodem composito substantiali plura supposita partialia; ergo nec plures subsistentiæ partiales: consequentia tenet à pari.

CXXXIV. Respondeo negando antecedens, quia sicut datur suppositum inadæquatè, & sicut corpus est homo inadæquatè, & anima rationalis est homo inadæquatè; ita dantur in eodem composito duo supposita partialia, sive inadæquatè; licet absolute duo supposita dici non debeant, quia ex usu communi absolute suppositum accipitur pro natura individua completa subsistente.

R E S O L U T I O II.

Iuxta eandem Sententiam.

2^a Pars Problematis.

CXXXV. **D**ico 2°, anima rationalis, & materia prima, tam in corpore, quam extra, (dum

(dum extra subsistit) non habent subsistentiam partialem sibi propriam; sed subsistunt subsistentia una totali & indivisibili: ita Molina 1. p. q. 29. art. 2. dist. 3. Fonseca 9. Metaph. cap. 8. q. 5. Sect. 1. Vasquez, & alii n. 125. citati.

CXXXVI. Probatur, quia subsistentia incompleta animæ & incompleta materiæ implicant contradictionem, ergo, &c. probatur antecedens, quia qualibet esset prima basis naturæ, & non esset, secundum unam sententiam ex Problematicè propugnatis Dub. 1°. esset ultimum complementum substantiale, & non esset secundum aliam sententiam; sed hæc implicant contradictionem, ergo, &c.

CXXXVII. Probatur minor pro prima contradictione; esset prima basis, ut supponitur: non esset, quia subsistentia formæ esset in subsistentia materiæ, vel saltem in materia, tamquam basi, ergo, &c.

CXXXVIII. Nec dicas de ratione subsistentiæ materiæ esse, esse primam basim materiæ, & de ratione subsistentiæ formæ esse, esse primam basim formæ; nam subsistentia materiæ & formæ (saltem materialis) non debent distingui plusquam connotato, & debet esse earum ratio intrinseca una & eadem, scilicet prima basis naturæ, ut constat à pari in suppositualitate, & personalitate, quæ, partem naturæ esse suppositum aut personam non denominant, ut patet.

CXXXIX. Probatur minor pro secunda contradictione; esset ultimum complementum substantiale, ut supponitur: & non esset, quia subsistentia formæ deberet compleri per subsistentiam materiæ, & è contra, ergo, &c.

CXL. Nec dicas de ratione subsistentiæ materiæ esse, esse ultimum complementum substantiale materiæ sive materiale; & de ratione subsistentiæ formæ esse, esse ultimum complementum substantiale formæ sive formale; nam, ut dixi, subsistentia materiæ & formæ, non debent distingui plusquam connotato, & debet esse earum ratio intrinseca una & eadem; unde non est ratio distinguendi ultimum complementum substantiale in materiale, & formale illius completivum, ut solutione argumentorum magis probabitur.

CXLI. Obijcies tamen 1°, utraque partialis subsistentia non debet dici prima basis divisim, sed conjunctim respectu totius, quasi simul sumptæ aham basim non præsupponant; item utrumque ultimum complementum, &c. non debet dici ultimum, &c. divisim, sed conjunctim, quasi simul sumpta aliud ultimum complementum non præsupponant; ergo solutio ista, ac per consequens Resolutio nulla.

CXLII. Respondeo negando assumptum; quia, cum partialis subsistentia dicat essentialem ordinem ad compartem, à qua perfici, & quam perficere debet; & ad totum, non nisi hac mediante, ordinem dicat, debet esse prima basis partialis respectu compartis, & per ordinem ad compartem, ad quam essentialem ordinem dicit: idem dic proportionaliter de ultimo complemento.

CXLIII. Obijcies 2°, non sunt multiplicanda entia sine necessitate, sed hic multiplicantur entia sine necessitate, ergo, &c. Probatur minor, quia in qualibet generatione, destruitur subsistentia totius pereuntis, & produci debet nova succedentis, ergo, &c.

CXLIV. Respondeo 1°, retorquendo argumentum in unionem indivisibilem totius, quia in qualibet generatione destruitur unio indivisibilis pereuntis totius, & produci debet nova succedentis, ut patet; si autem hæc nova ex parte utriusque produci possit, quidni & nova subsistentia ex parte utriusque?

CXLV. Respondeo 2°, negando minorem; nam eadem necessitate, quæ hic multiplicantur totales, in alia sententia multiplicantur partiales; quam multiplicationem, si ut superfluum & sine necessitate non recenseas, neque recenseo aliam esse talem, quia eadem est utriusque multiplicationis ratio; & partialem hic non agnoscimus; igitur debet totalis multiplicari.

CXLVI. Obijcies 3°, hæc Resolutio est contradictoria præcedentis, ergo alterutra est falsa.

CXLVII. Respondeo utramque dici successive quoad nos falsam, dum successive oppositam defendimus: itaque sistendo in hac Resolutione, ad fundamenta primæ sententiæ Respondebis negando esse conformius existentie ipsius naturæ, subsistere per subsistentias partiales, sed debere per totalem, quia illæ contradictionem implicant.

CXLVIII. Stando verò in prima sententia, ad fundamenta hujus: Respondebis negando subsistentias partiales implicare contradictionem aliquam, & dices subsistentias materiæ & formæ esse diversæ speciei, non secus ac sunt earum existentie, quæ ab ipsis specificantur; ac proinde subsistentiam materiæ debere dici primam basim solius materiæ, & subsistentiam formæ primam basim solius formæ; & idem est de ultimo complemento, videlicet subsistentiam materiæ esse ultimum complementum materiæ, ac proinde materiale; subsistentiam autem formæ esse ultimum complementum formæ, ac proinde formale, quæ se mutuo perficere debent & complere, non secus ac materia formam, & è contra; dicuntur igitur basis & ultimum complementum non per ordinem ad invicem, sed per ordinem ad totum, modo supra dicto; nec aliud necessarium est (quidquid antea dictum sit) quia etiam probabiliter dici possunt esse prima basis & ultimum complementum per ordinem ad totum, & non respectu invicem. Ex his

CXLIX. Patet contra Vasques non esse de ratione subsistentiæ facere rem, quam afficit, omni modo incommunicabilem; sed totum duntaxat, quod constituit, ut patet ex subsistentia totali indivisibili in sententia ipsiusmet Vasques, quæ non minus immediatè singulas partes afficit, quam subsistentiæ partiales; illas tamen non reddit sibi invicem incommunicabiles, sed totum duntaxat, quod constituit, alteri supposito positivo.

RESOLUTIO III.

Juxta sententiam admittentem Subsistentiam negativam.

CL. Dico 3°, juxta sententiam hanc non datur subsistentiæ partiales materiæ & formæ: est contra Poncium & alios loco citato.

CLI. Probatur, quia, ut supra insinuavimus, non apparet quis possit esse effectus formalis subsistentiæ partialis negativæ, ergo, &c.

CLII. Probatur antecedens, quia ille deberet esse incommunicatio, & incommunicabilitas naturalis

E 4 alteri

alteri tamquam supposito partiali vel totali; sed neutra potest esse, ergo, &c. probatur hæc minor, quia una pars in toto est communicata & communicabilis alteri partiali supposito, & utraque totali, ergo, &c.

CLIII. Dices effectum formalem subsistentiæ partialis negativæ, esse incommunicationem & incommunicabilitatem naturalem alteri, tamquam supposito totali realiter distincto, ergo, &c.

CLIV. Respondeo negando antecedens; nam, cum duæ formæ totales substantiales possint simul naturaliter esse in eadem materia, & eadem anima rationalis in diversis materiis conjunctis, effectus subsistentiæ partialis negativæ non est (ut patet) in illis casibus incommunicatio, & incommunicabilitas naturalis alteri supposito totali realiter distincto: deinde si effectus ipsius formalis non sit incommunicatio, & incommunicabilitas naturalis ad compartem, cur erit ad alterum suppositum realiter distinctum, in quo est pars similis naturæ cum comparte? hinc male P. Telles parte 3^a in Metaphysicam Disputatione 55^a Sectione 3^a dicit, incompletam subsistentiam tollere communicationem alteri supposito, quantumvis subsistentia partialis sit positiva.

RESOLUTIO IV.

CLV. **D**ico 4°, in utraque sententia allata partes integrantes totius habent subsistentias partiales integrantes. Ita communiter

CLVI. Probatur, quia subsistentia esset alioqui indivisibilis integraliter, & eadem in pluribus locis, ut crine capitis & ungue pedis, etiam diffusissimis, sicut sunt partes integrantes ejusdem Oceani: item deberet tota perire ad ablationem, vel adjectionem minimæ partis pili aut unguis, guttulæ aquæ, &c. quæ sunt absurda, ergo, &c.

RESOLUTIO V.

CLVII. **D**ico 5°, contra Cardin. De Lugo Disp. 12. de Incar. PP. Arriagam, Oviedum, Comptonum, Telles & cæteros: unio inter materiam & formam, & similes modi substantiales (ut ajunt,) non subsistunt per subsistentiam partialem sibi propriam. Ita P. Hurtadus Phyl. Disp. 2^a. Sect. 7^a. n. 117. licet supra n. 82. contrarium insinuat.

CLVIII. Probatur, quia non est potior ratio, cur unio & similes modi substantiales subsistant per subsistentiam partialem sibi propriam, quam quantitas, vel cætera accidentia (si non detur quantitas realiter distincta à materia;) sed hæc in omnium sententia non subsistunt, &c. ergo, &c. Probatur assumptum, quia non sunt magis substantia, quam illa, nec aliter sunt modi substantiales, quam quia immediatè afficiunt substantiam, quod etiam illis convenit; ut tamen habeas aliqualem distinctionem inter accidentia, & unionem substantialem, ac generationem substantialem (quia communiter ab omnibus vocantur substantiales, & non cætera accidentia,) dic unionem substantialem esse compositum substantiale ut quo in facto esse; generationem verò substantialem esse fieri substantiæ, non item alia accidentia: cave tamen dixeris esse intrinsecè substantiales, magis quam cætera accidentia, nisi rationem disparitatis attuleris, ergo, &c.

CLIX. Confirmatur: Verbum, quod semel assumpsit, nunquam dimisit, ut habet commune pronuntiatum omnium Patrum, ergo non assumpsit unionem inter corpus & animam, quia illam dimisit in triduo mortis; quod autem dicit P. Compton. Disp. 8. Metaph. Sect. 10ª Verbum assumpsisse humanitatem, & tamen eam dimisisse, non est uno & eodem sensu verum, sed diverso, sic nempe ut assumpsit humanitatem ut quod, non vero ut quo est humanitas, & dimiserit humanitatem ut quo, sive unionem; non verò ut quod, sive corpus & animam.

CLX. Objicies: secundum commune pronuntiatum Patrum Verbum assumpsit humanitatem, ergo & unionem inter corpus & animam, ex qua essentialiter constat humanitas, & sine qua non habetur.

CLXI. Respondeo distinguendo antecedens, Verbum assumpsit humanitatem materialiter, id est, illam entitatem, quæ erat realiter humanitas, puta assumendo corpus & animam, unita quidem inter se, non tamen unionem, concedo antecedens: humanitatem formaliter, & ut constitutam essentialiter per unionem, nego antecedens; quia ut sic præter rationem in contrarium in Resolutione allatam, dimisisset, quod assumpsisset ut quod & quidem tale finè quo non esset homo, quod est ipse homo ut quo, quod non dicunt Patres.

CLXII. Instabis ex Patribus Dubio 2° Resolutione primâ citatis: Verbum assumpsit integrum Adamum; totum quod in homine plantavit; humanitatem cum omni entitate positiva illi debita; ergo & unionem.

CLXIII. Respondeo negando consequentiam; certum enim est, quod Patres loquantur de entitate naturaliter subsistente & assumptibili, unio verò naturaliter non subsistit, nec assumptibilis est, magis, quam quantitas & cætera accidentia, ut dictum est: unde contra P. Oviedum non est dicenda humanitas subsistere secundum se totam, sed secundum totum, quod in ea subsistere potest naturaliter; nec revelatum est Verbum assumpsisse humanitatem secundum se totam, (ut videtur docere) sed humanitatem finè addito id est humanitatem secundum quod est, & non secundum quo est, alioqui præter rationes præmissas ad illam deberet dari assumptionis unio, & hujus iterum nova subsistentia; vel si dicatur, cum P. Comptono, quod subsistat ut quo tantum suo subsistentiâ termino, dico, quod unio non debeat assumi ut quod per se, sed per accidens tantum assumptione terminari.

D V B I V M V.

An natura possit naturaliter existere sine omni subsistentia.

CLXIV. **N**aturam posse supernaturaliter existere finè omni subsistentia positiva affirmant Cajet. 3. p. q. 4. art. 2°. Medina ibidem. Valentia 3. p. Disputat. 1^a. q. 4. p. 2°. Albertinus tom. 2°. Disp. 3^a. de Substantia q. 3. Lorca. 3. p. q. 4. Disp. 29. Card. Lugo de Incar. Disp. 12. Sect. 7. Hurtad. Arriaga, Ovied. Comptonus, &c. negant Suarez Metaph. Disp. 34. Sect. 6. Valquez tom. 1°. in 3^{am} partem ad q. 4^{am}, Disp. 31. cap. 7°. Fonseca 5. Metaph. cap. 8. q. 6. Sect. 5. Conimb. 1°. Phyl. cap. 9. q. 6. art. 4°. Cabreira 3. p. ad q. 4. art. 2°. Disput. 6. sed horum fundamenta (salva tantorum virorum pace) mihi valde